

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
/УДУНТ/
НІКОПОЛЬСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ УДУНТ

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Розпорядження декана НФ УДУНТ
№4-п від 14.12.2021 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТУДЕНТОЦЕТРОВАНОГО ПІДХОДУ
ДО НАВЧАННЯ НА НІКОПОЛЬСЬКОМУ ФАКУЛЬТЕТІ УДУНТ**

УХВАЛЕНО
Рішенням вченої ради НФ УДУНТ
протокол №12 від 08.12.2021 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про забезпечення студентоцентрованого підходу до навчання на НФ УДУНТ (далі – Положення) є основним нормативним документом факультету, що визначає модель побудови освіти, відповідно до якої здобувач вищої освіти є активним учасником освітньо-наукового процесу. Студентоцентроване навчання є важливим елементом забезпечення якості освіти та освітньої діяльності на НФ УДУНТ.

1.2. Положення розроблене відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про НФ УДУНТ, Положення про організацію освітнього процесу на НФ УДУНТ, Положення про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання студентами НФ УДУНТ.

1.3. Сутність студентоцентризму полягає у створенні моделі розвитку освіти, за якої студент з об'єкта перетворюється на суб'єкт освітньої діяльності, тобто на активного учасника науково-освітнього та культурно-мистецького процесу, стає відповідальним соціальним партнером, ініціативним учасником діяльності академічної спільноти.

1.4. У Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

Академічна доброчесність — це сукупність етичних принципів та визначених Законом України «Про освіту», Законом України «Про вищу освіту» та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або творчих досягнень.

Індивідуальна освітня траєкторія — це персональний шлях реалізації особистісного потенціалу кожного здобувача Факультету в освітній діяльності, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі видів, форм і темпу здобуття освіти учасників освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їхньої складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в Факультеті здійснюється через індивідуальний навчальний план, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами навчальних дисциплін, курсів та освітніх програм, наукової роботи здобувача, розвитку духовного потенціалу та фахової підготовки.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та/або подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення навчання за освітньою програмою або окремими освітніми компонентами.

Студентоцентризм – це концентрація зусиль на врахування

індивідуальних якостей, формування індивідуальних освітніх траєкторій та, відповідно, індивідуального профілю компетентностей. В основі студентоцентрованого навчання не стільки знань, але компетентнісна парадигма освітньої діяльності, а також орієнтація на отримання симбіозу знань, умінь, навичок, здатностей розв'язувати складні завдання в умовах сучасних культурно-мистецьких, соціальних та економічних викликів.

Студентоцентроване навчання — підхід до організації освітнього процесу, що передбачає:

- заохочення здобувачів до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу;

- створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії;

- побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу.

Студентоцентрований підхід передбачає розроблення освітніх програм, які зосереджені на результатах навчання, ураховують особливості пріоритетів особи, що навчається, ґрунтуються на реалістичності запланованого навчального навантаження, що узгоджується із тривалістю освітньої програми. При цьому студенту надаються більші можливості щодо вибору змісту, темпу, способу та місця навчання.

Student-centered approach розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу та встановлює взаємоповагу між студентом і викладачем, реальну вибірковість дисциплін, участь студентів у системі забезпечення якості на Факультеті, процесах акредитації освітніх програм на засадах академічної доброчесності, наявність процедур реагування на студентські звернення тощо.

2. УПРОВАДЖЕННЯ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ У НАВЧАННІ

2.1. Студентоцентроване навчання полягає у залученні здобувачів до процесу забезпечення якості освітніх послуг щодо забезпечення вимог та очікувань здобувачів вищої освіти Факультету шляхом використання зручних форм та методів надання освітніх послуг, участі у формуванні та перегляді освітніх програм підготовки, інтерактивності, мобільності та наставництва.

Організація освітнього процесу на Факультеті здійснюється на таких засадах, які дозволяють здобувачеві виявити себе активним учасником освітньої та майбутньої професійної діяльності, спроможним до визначення особистісних цілей аналітичної діяльності та засобів їх досягнення, а також вибору ролі для себе серед інших учасників освітнього процесу.

2.2. Метою студентоцентрованого підходу до навчання і викладання на

Факультеті є:

- повага і врахування різноманітності студентів та їхніх потреб, уможливлуючи гнучкі навчальні траєкторії;
- врахування та використання різних способів надання освітніх послуг;
- гнучке використання різноманітних педагогічних методів;
- регулярне оцінювання та коригування способів надання освітніх послуг;
- підтримка відчуття автономності у того, хто навчається, водночас забезпечення йому відповідного супроводу і підтримки з боку викладача;
- сприяння взаємній повазі у стосунках «студент-викладач»;
- визначення офіційної процедури розгляду скарг та звернень студентів.

2.3. Основні завданнями студентоцентрованого підходу до навчання:

- навчання, орієнтоване та спрямоване на здобувача;
- орієнтування освітнього процесу на освітні стандарти вищої освіти;
- впровадження європейських та світових практик студентоцентрованого навчання і викладання в освітній процес;
- компетентнісний підхід та участь здобувачів у формуванні та реалізації освітніх програм;
- навчання, що зорієнтоване на результати;
- вільний вибір здобувачами навчальних дисциплін;
- впровадження сучасних практик в діяльність Факультету;
- доступ учасникам освітнього процесу до методичного забезпечення з навчальних дисциплін;
- участь здобувачів у контролі за якістю освітнього процесу;
- створення комфортних умов співпраці здобувачів та викладачів;
- створення комфортних умов побуту для здобувачів;
- забезпечення права здобувачів на захист своїх прав через спрощену та прозору систему подачі та розгляду скарг.
- збільшення інформації фахового характеру, комунікації та зацікавленості в активному навчанні;
- орієнтування щодо особливостей навчання на Факультеті: зміст, методи, умови, заходи, побудова програми, вибір у навчанні, соціалізація і фахова підтримка;
- поєднання можливостей навчання з проходженням курсів, участю у різноманітних заходах;
- реалізація фахових і загальноосвітніх цілей шляхом розширення та поглиблення знань у навчанні із застосуванням неформальної та інформальної освіти;
- запровадження мережевого навчання для підтримки самостійного навчання в межах освітнього процесу;
- опанування науки, що спонукає до дослідження;
- узгодженість організації навчання та проведення іспитів;
- втілення можливостей індивідуального вирішення питань щодо

застосування і поглиблення знань під час навчання;

- академічна мобільність здобувачів.

2.4. Студентоцентроване навчання і викладання на Факультеті ґрунтується на наступних принципах:

- взаємоповага у стосунках між здобувачами та викладачами;
- активне залучення здобувачів до реалізації всіх компонентів освітнього процесу;

- академічної свободи;

- академічної доброчесності;

- науковості та інновативності;

- демократичності, партнерства й соціальної відповідальності учасників освітнього процесу;

- доступності вищої освіти й рівності можливостей для всіх;

- сприяння навчанню впродовж життя;

- забезпечення якості вищої освіти і якості освітньої діяльності.

З цією метою:

- урахувати різноманітні індивідуальні потреби кожного здобувача через стимулювання мотивації, саморефлексії;

- здійснювати реалізацію гнучких навчальних траєкторій через організацію вивчення здобувачами дисциплін вільного вибору, академічну мобільність і трансфер кредитів;

- забезпечити зворотній зв'язок щодо освітнього процесу через наявність процедур реагування на звернення здобувачів;

- надавати перевагу активного навчання перед пасивним, яке реалізується через сучасні передові форми та методи навчання, різні способи та методи подачі матеріалу, гнучкі та різноманітні форми контролю знань;

- акцентувати увагу на критичному та аналітичному навчанні з врахуванням вимог сучасного ринку професій;

- стимулювати зацікавленість у навчанні студента та його відповідальності за результати власного навчання, через формування індивідуальної траєкторії навчання, формування індивідуального плану тощо;

- сприяти ефективності організації самостійності студента і його наполегливості у засвоєнні навчального матеріалу;

- сформувати партнерські стосунки між викладачем і студентом, кінцевим результатом яких має бути високий рівень знань та працевлаштування випускника за фахом;

- активно залучати студента до реалізації всіх компонентів освітнього процесу;

- зберігати та розвивати духовно-інтелектуальні традиції здобувачів вищої освіти;

- запровадження широкого спектру форм контролю на різних етапах навчання всіма учасниками навчального процесу: студентом – самоконтроль, право на перездачу і отримання більш високої оцінки, викладачем – проміжний і

семестровий контроль, адміністрацією – організація контрольних точок, реакція на скарги, і роботодавцем – підсумкова атестація і працевлаштування.

2.5. Студентоцентроване навчання надає здобувачу вищої освіти більші можливості щодо вибору змісту, темпу, способу та місця навчання, ураховує особливості пріоритетів особи, що навчається, ґрунтується на реалістичності запланованого навчального навантаження, яке узгоджується із тривалістю освітньої програми.

2.6. Здобувач вищої освіти відіграє ключову роль у процесі моніторингу через реалізацію на Факультеті проекту Агенти змін, який забезпечує тісну співпрацю зі студентським самоврядуванням, кураторами академічних груп, гарантами освітніх програм, завідувачами кафедр, директором Центру керівниками структурних підрозділів щодо розв'язання питань забезпечення якості вищої освіти.

2.7. Інтерактивна взаємодія між учасниками освітнього процесу – викладачем і здобувачем, використання нових підходів до навчання, орієнтація на результат і спільна відповідальність за нього сприяє розвитку у студентів самостійного мислення, спираючись на свої знання з теорії, практики і досвід, відпрацьовуючи комунікативні та групові навички взаємодії.

2.8. Основними категоріями студентоцентрованого навчання є компетентності, результати навчання та розвиток творчих здібностей і вподобань, орієнтація на отримання симбіозу знань, умінь, навичок, здатностей розв'язувати складні завдання в умовах сучасних культурно-мистецьких, соціальних та економічних викликів.

3. РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАВДАНЬ ТА ПРИНЦИПІВ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

3.1. Реалізація завдань та принципів студентоцентрованого навчання і викладання на Факультеті представлена у:

- можливості здобувачів вибрати навчальні дисципліни та викладачів, використовувати в освітньому процесі інноваційні навчальні технології;
- здійсненні системи заходів щодо підготовки випускників до майбутньої професійної діяльності через ефективну співпрацю з центрами зайнятості, органами місцевого самоврядування, науково-практичні конференції, «круглі столи» тощо;
- можливості формування індивідуального плану навчання здобувача з урахуванням його побажань;
- реалізації доступу до навчальних інформаційних ресурсів Факультету через його сторінку на сайті УДУНТ;
- запровадженні програми співпраці з провідними університетами України;
- впровадженні механізмів щодо реалізації академічної мобільності

здобувачів;

- вивченні та врахуванні думки здобувачів стосовно організації освітнього процесу, викладання навчальних дисциплін, змісту освітніх програм, системи оцінювання результатів навчання тощо;
- участі здобувачів в органах самоврядування Факультету;
- використанні зручних для здобувача форм та методів надання освітніх послуг;
- використанні в освітньому процесі інноваційних навчальних технологій;
- наявності регламентованих процедур розгляду апеляцій здобувачів;
- можливість вивчення навчальних дисциплін іноземними мовами;
- доступ до новітніх, у тому числі, англомовних публікацій, що відповідають змісту програми;
- наявності можливостей отримання освітніх послуг студентами з особливими потребами;
- реалізації можливості самооцінювання та самоконтролю результатів навчання студентів;
- прозорій системі критеріїв оцінювання результатів навчання студента;
- наявності соціальної інфраструктури для організації та підтримки побуту, відпочинку та оздоровлення студентів;
- механізмах розвитку духовного потенціалу та фахової підготовки здобувачів;
- системі внутрішньої нормативної бази Факультету.

3.2. Студентоцентрований підхід реалізується участю здобувачів у внутрішньому забезпеченні якості вищої освіти на Факультеті, а саме:

- визнання ролі та місця здобувачів у політиці Факультету та затверджених процедурах забезпечення якості вищої освіти на всіх рівнях;
- участь у процедурах поновлення, відрахування та переведення здобувачів;
- залучення до офіційного механізму затвердження, перегляду, модернізації та експертизи, моніторингу освітніх програм з метою прилаштування освітніх програм своїм очікуванням та потребам;
- отримання можливість перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті;
- можливість впливу на розроблення критеріїв, правил і процедур оцінювання здобувачів;
- можливість вибору таких форм та методів навчання, що оптимально сприяють вимогам студентоцентрованого підходу;
- отримання організаційної, консультативної та інших видів підтримки з метою реалізації своїх індивідуальних освітніх траєкторій;
- одержання інформації про умови міжнародного обміну, отримання стипендій чи проходження стажування та участі у них;
- одержання підтримки у працевлаштуванні та сприяттні кар'єрному старту;

- оцінювання рівня викладання навчальних дисциплін на Факультеті;
- доступ до навчальних та інформаційних ресурсів;
- доступ до публічної інформації,
- розвиток потенціалу вищої освіти Факультету через програми академічної мобільності.

4. СИСТЕМА КОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

4.1. Забезпечення і контроль реалізації студентоцентрованого навчання і викладання на Факультеті покладається на учасників освітнього процесу у відповідності до їх обов'язків, передбачених посадовими інструкціями, внутрішніми актами, галузевим законодавством України, вимогами роботодавців та Факультету.

4.2. Система контролю результатів навчання на Факультеті відповідає наступним вимогам:

- критерії та методи оцінювання оприлюднюються заздалегідь;
- оцінювання максимально об'єктивне;
- оцінювання здійснюється більш як одним екзаменатором;
- оцінювання є послідовним, справедливо застосовується до всіх здобувачів та проводиться відповідно до встановлених процедур; контроль здійснюється одночасно для всіх здобувачів у групі;
- при контролі забезпечується додержання принципів академічної доброчесності, етики, максимальної коректності й доброзичливості;
- до груп, результати контролю яких порівнюються, висуваються однакові вимоги;
- застосовується офіційна процедура розгляду звернень здобувачів.

4.3. Система контролю результатів студентоцентрованого навчання забезпечується органами студентського самоврядування Факультету.

4.4. Питання дотримання на Факультеті системи студентоцентрованого підходу до навчання та викладання здійснюється на спільних засіданнях учасників освітнього процесу.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1 Положення про забезпечення студентоцентрованого підходу до навчання на НФ УДУНТ вводиться в дію наказом декана на підставі ухвалення рішення вченою радою факультету. В тому ж порядку здійснюється внесення змін і доповнень.